DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)
7. maj 1998 *

I sag C-145/97,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved ledende juridisk konsulent Richard B. Wainwright og Jean-Francis Pasquier, der er udstationeret som national ekspert ved Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagnercentret, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Kongeriget Belgien ved kommitteret Jan Devadder, Juridisk Tjeneste, Ministeriet for Udenrigsanliggender, Udenrigshandel og Udviklingssamarbejde, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg på Belgiens Ambassade, 4, rue des Girondins,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Belgien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 8 i Rådets direktiv 83/189/EØF af 28. marts 1983 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter (EFT L 109, s. 8), som ændret ved Rådets direktiv 88/182/EØF af 22. marts 1988 (EFT L 81, s. 75), idet det har udstedt hovedstadsregionen Bruxelles' regerings bekendtgørelse af 9. november 1993 om kvalitets- og sikkerhedsstandarder ved udlejning af møblerede boliger uden at have underrettet Kommissionen om udkastet hertil,

* Processprog: fransk.

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, H. Ragnemalm (refererende dommer), og dommerne R. Schintgen, G. F. Mancini, G. Hirsch og K. M. Ioannou,

generaladvokat: N. Fennelly
justitssekretær: ekspeditionssekretær H. A. Rühl,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der er afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 11. december 1997 af Kommissionen ved Olivier Couvert-Castera, der er udstationeret som national ekspert ved Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget, og af Kongeriget Belgien ved Jan Devadder,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 29. januar 1998,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 16. april 1997 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af EF-traktatens artikel 169 anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Belgien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 8 i Rådets direktiv 83/189/EØF af 28. marts 1983 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter (EFT L 109, s. 8), som ændret ved Rådets direktiv 88/182/EØF af 22. marts 1988 (EFT L 81, s. 75, herefter »direktivet«), idet det har udstedt hovedstadsregionen Bruxelles' regerings bekendtgørelse af 9. november 1993 om kvalitets- og sikkerhedsstandarder ved udlejning af møblerede boliger uden at have underrettet Kommissionen om udkastet hertil.

2 Hovedstadsregionen Bruxelles' regerings bekendtgørelse af 9. november 1993 om kvalitets- og sikkerhedsstandarder ved udlejning af møblerede boliger (*Moniteur belge* af 31.12.1993, s. 29194, herefter »den omtvistede bekendtgørelse«) indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

Artikel 12

»Elektriske apparater skal opfylde kravene i henhold til de relevante belgiske standarder og kongelige anordninger. De skal være forsynet med mærket 'CEBEC'.«

Artikel 13, stk. 3 og 4

»Stk. 3. Naturgasinstallationer skal opfylde standarden NBN D51-003: 'Installationer til brændbart gas, lettere end luft, som tilføres gennem rør'.

Stk. 4. Naturgasapparater skal opfylde de relevante belgiske standarder og være forsynet med mærket 'BENOR'. Såfremt der ikke findes standarder, skal sådanne apparater være godkendt af Association royale des Gaziers belges (A. R. G. B.).«

Artikel 23

»Uanset de ved lov og administrativt fastsatte bestemmelser vedrørende brandværn skal udlejeren træffe forholdsregler med henblik på:

...

2° at gøre det muligt hurtigt og effektivt straks at bekæmpe en udbrudt brand ved hjælp af passende brandslukningsudstyr; dette udstyr, hvis art fastlægges efter aftale med brandvæsenet, skal opfylde de relevante standarder og være forsynet med mærket 'BENOR'.«

3 Kommissionen er af den opfattelse, at den skulle have været underrettet om den omtvistede bekendtgørelse, da denne forelå i udkast, nærmere bestemt i henhold til direktivets artikel 8, stk. 1, første afsnit, der indeholder følgende bestemmelse:

»1. Medlemsstaterne sender straks Kommissionen ethvert udkast til teknisk forskrift, medmindre der blot er tale om gengivelse af en international eller europæisk standard i dens helhed, i hvilket tilfælde det vil være tilstrækkeligt at oplyse herom; de giver tillige kort Kommissionen underretning om grundene til, at det er nødvendigt at indføre en sådan teknisk forskrift, medmindre disse grunde allerede fremgår af udkastet. Medlemsstaterne giver i givet fald samtidig underretning om teksten til de tilgrundliggende væsentligste og direkte berørte love og administrative bestemmelser, hvis kendskab hertil er nødvendigt med henblik på at vurdere rækkevidden af udkastet til teknisk forskrift.«

4 Indholdet af begrebet »teknisk forskrift« i artikel 8 er fastlagt således i direktivets artikel 1, nr. 5:

»'teknisk forskrift', tekniske specifikationer, herunder de administrative bestemmelser, der gælder herfor, som retligt eller faktisk skal overholdes, for at et produkt kan markedsføres eller anvendes i en medlemsstat eller i en væsentlig del af denne stat, bortset fra de specifikationer, som de lokale myndigheder fastsætter.«

5 I henhold til direktivets artikel 1, nr. 1, forstås ved »tekniske specifikationer«, »en specifikation, der indeholdes i et dokument, som fastlægger karakteristika for et produkt, som f.eks. kvalitet, brugsegenskaber, sikkerhed, dimensioner, herunder

terminologiske forskrifter for varen, symboler, prøvning og prøvningsmetoder, emballering, mærkning eller etikettering.«

6 Da Kommissionen var af den opfattelse, at den omtvistede bekendtgørelse omfattede tekniske forskrifter, som Kommissionen i henhold til direktivets artikel 8 skulle have været underrettet om, da de forelå i udkast, opfordrede den ved skrivelse af 23. februar 1995 den belgiske regering til at fremsætte sine bemærkninger inden to måneder.

7 Da Kommissionen ikke modtog noget svar fra de belgiske myndigheder, fremsatte den ved skrivelse af 2. maj 1996 en begrundet udtalelse i medfør af traktatens artikel 169.

8 Kongeriget Belgien reagerede ikke på den begrundede udtalelse, hvorefter Kommissionen har anlagt denne sag.

9 Det bemærkes, at den belgiske regering allerede fra begyndelsen af den administrative procedure erkendte, at den omtvistede bekendtgørelse indeholdt tekniske forskrifter. Sagsøgte har endvidere under retsmødet erkendt at have undladt at opfylde sine underretningsforpligtelser, i hvert fald for så vidt angår artikel 12, 13 og 23.

10 Det må for det første fastslås, at den omtvistede bekendtgørelses artikel 12, 13 og 23 som forudsat i direktivets artikel 8, stk. 1, første afsnit, indeholder tekniske forskrifter, som Kommissionen derfor straks skulle have været underrettet om.

11 Hvad derefter angår spørgsmålet om den nøjagtige rækkevidde af underretningsforpligtelsen bemærkes, at det fremgår af direktivets artikel 8, stk. 1, første afsnit, sidste punktum, at medlemsstaterne endvidere skal give Kommissionen underretning om teksten til de tilgrundliggende væsentligste og direkte berørte love og administrative bestemmelser, hvis kendskab hertil er nødvendigt med henblik på at vurdere rækkevidden af det pågældende udkast til teknisk forskrift.

12 Som Domstolen har fastslået i dom af 16. september 1997 (sag C-279/94, Kommissionen mod Italien, Sml. I, s. 4743, præmis 40), er formålet med denne bestemmelse at give Kommissionen mulighed for at få et så fuldstændigt informationsgrundlag som muligt om ethvert udkast til teknisk forskrift for så vidt angår indholdet og rækkevidden heraf samt den generelle sammenhæng herfor, så den kan udøve de beføjelser, den er blevet tillagt efter direktivet, på den mest effektive vis.

13 Da udkastet til den omtvistede bekendtgørelse indeholdt tekniske forskrifter, skulle Kommissionen følgelig have været underrettet om det.

14 Det må herefter fastslås, at Kongeriget Belgien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til direktivets 8, stk. 1, første afsnit, idet det har udstedt den omtvistede bekendtgørelse uden at have underrettet Kommissionen om udkastet hertil.

Sagens omkostninger

15 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger. Kongeriget Belgien har tabt sagen og bør derfor dømmes til at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

1) Kongeriget Belgien har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 8, stk. 1, første afsnit, i Rådets direktiv 83/189/EØF af 28. marts 1983 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter, som ændret ved Rådets direktiv 88/182/EØF af 22. marts 1988, idet det har udstedt hovedstadsregionen Bruxelles' regerings bekendtgørelse af 9. november 1993 om kvalitets- og sikkerhedsstandarder ved udlejning af møblerede boliger uden at have underrettet Kommissionen om udkastet hertil.

2) Kongeriget Belgien betaler sagens omkostninger.

Ragnemalm Schintgen Mancini

Hirsch Ioannou

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 7. maj 1998.

R. Grass H. Ragnemalm

Justitssekretær Formand for Sjette Afdeling